

GENETIČKA RAZNOLIKOST MUŠKOG STANOVNIŠTVA U SEDAM OPĆINA SJEVEROISTOČNE CRNE GORE

Teritorijalno-politički razvoj povijesne regije Sandžak, čiji se teritorij danas nalazi u sastavu dvije države, Srbije i Crne Gore, a u neposrednom (jugo)istočnom susjedstvu Bosne i Hercegovine.

Kao rezultat različitih historijsko-geografskih okolnosti i procesa, danas se pod pojmom Sandžaka podrazumijeva prostor od ukupno trinaest (13) općina na razmeđu Srbije i Crne Gore, od kojih se šest (6) sjeveroistočnih nalazi na teritoriju Srbije (Priboj, Nova Varoš, Prijepolje, Sjenica, Novi Pazar, Tutin), dok se sedam (s) jugozapadne nalaze u sastavu Crne Gore (Pljevlja, Bijelo Polje, Berane, Rožaje, Plav, Gusinje i Petnjica), a u kojima se bilježi značajan, nerijetko i većinski udio bošnjačke populacije.

Prostor Sandžaka podijeljen je između Srbije i Crne Gore.

U tabeli 1 predstavljen je broj stanovnika po općinama. U koloni procenat prestavljen je broj stanovnika u procentima po općinama u odnosu na ukupan broj stanovnika u Crnoj Gori. Po popisu 2011. godine pet (sada ih je sedam) općina čini 23,69% stanovnika Crne Gore.

Tabela 1: Stanovništvo u crnogorskom dijelu sandžaka

Općina	Ukupno stanovnika	Muških	Ženskih	Procenat
Berane i Petnjica	33970	17087	16833	5,48
Bijelo Polje	46051	23204	22847	7,43
Plav i Gusinje	13108	6664	6444	2,11
Pljevlja	30786	15138	15648	4,97
Rožaje	22964	11776	11188	3,70
Ukupno	146879	73869	72960	23,69

Gusinje i Petnica su sada posebne općine a u popisu 2011. godine pripadale su: Gusinje, Plavu a Petnjica, Beranama.

U Crnoj Gori ima ukupno stanovnika 620029, muških 306236, ženskih 31373

Testirana je populacija od 146879 stanovnika a muških je 73869

Procenat testiranog stanovništva u Crnoj Gori je 23,69%.

Predstavićemo po općinama testiranu populaciju.

OPĆINA BIJELO POLJE

Bijelo Polje 46.051 stanovnika, muških 23204, ženskih 22847, procenat 7.43

TESTIRANA PLEMENA NA PODRUČJU OPĆINE BIJELO POLJE

Rebronja (I2), Mujstajbašić (I2), Skoko (I2), Kačar (I2), Fetić (I2), Kurgaš (I2), Zvrko (I2), Hamzić (I2), Međedović (I2), Čatović (I2), Dervović (I2), Begović (I2), Halilović (I2), Mekić (I2), Borančić (I2), Hadžajlić (I2), Kukuljac (I2), Destanović (I2), Kujović (I2), Kurćehajić (I2), Kapetanović (I2), Salković (I2), Brčvak (R1a), Ramović (R1a), Bibuljica (R1a), Čevapović (R1a), Čorović (R1a), Čorović (G2), Sijarić (J2), Pućurica (J2), Spahić (J2), Suljević (J2), Salković (J2), Kapetanović (J2), Kačar (J2), Kijamet (E), Redžović (E), Radić (E), Ljuca (E), Zećirović (E), Beganović (E), Mučić (E), Alomerović (E), Čindrak (E), Bandić (E), Hodžić (I1), Šahman (I1), Erović (I1), Kajević (I1), Šabanović (I1), Redžić (R1b), Pačariz (R1b), Isović (R1b), Kujović (R1b), Kašić (R1b), Kandić (R1b), Kanalić (R1b), Redžepagić (R1b), Dervišević (T1), Bećirović (C),

Vujošević (E), Vuković (E), Jaćimović (E), Karišik (E), Kovačević (E), Rakonjac (E), Nedović (E), Božović (E), Despotović (I1), Konjević (I1), Leković 1 (I1), Leković 2 (I1), Novović (I1), Radović (I1), Rudić 1 (I1), Rudić 2 (I1), Furtula (I1), Adamović (I2), Barać (I2), Vojinović (I2), Gurešić (I2), Jelić (I2), Konatar (I2), Rovčanin (I2), Šestović (I2), Bujanja (I2), Mihailović (J2), Medojević (J2), Marković (J2), Radović 1 (J2), Radović 2 (J2), Lazović (R1a), Madžgalj (R1a), Rakočević (R1b), Femić (R1b), Mitrović (R1b) i Perović (R1b).

Tabela 2: Rezultati testa po haplogrupama

Haplogrupa	Bošnjaci	Pravoslavci	Ukupno
I2	22	9	31
I1	5	9	14
J2	7	5	12
R1a	5	2	7
R1b	8	4	12
E	10	8	18
G2	1	-	1
C	1	-	1
T1	1	-	1
Ukupno	60	35	97

OPĆINE PLAV I GUSINJE

Stanovnika: Ukupno 13108, muških 6664, ženskih 6444, , procenat 2,11

Ukupno stanovnika u općini Plav (zajedno s Gusinjem) u popisu 2011. godine ima 130108, od toga muške populacije stanovništva ima 6664 (50,84%). Gusinje je postalo općina 2014. godine i u popisu 2011. pripadalo je općini Plav.

TESTIRANA PLEMENA

U općini Plav, zajedno sa općinom Gusinje, testirano je ukupno 55 osoba, odnosno 52 plemena. Testirana su sljedeća plemena:

Čelić (E-V13), Feratović (E-V13), Vukelj (E-V13), Dervišević (E-V13), Nikočević (E-V13), Mrkulić (E-V13), Čekić (E-1b), Gačević (E-V13), Radončić (E-V13), Bašić (E-V13), Dešević (E-V13), Šahmanović (E-V13), Hadžijić (E-V13), Redžematović (E-V13), Šabović (E-V13), Olević (E-V13), Pjetrović (E-V13), Dešević (E-1b), Redžić (E-1b), Ganić (E-V13), Kastrat 1 (J2), Kastrat 2 (J2), Hot1 (J2b), Hot 2 (J2a), Gutić (J2), Jasavić (J2), Huseinović (J2), Mujović (J2), Ibrahimagić (R1b), Deljanin (R1b), Jasavić (R1b), Musić (R1b), Redžepagić 1 (R1b), Redžepagić 2 (R1b), Lalić (R1b), Reković (R1b), Canović (R1b), Hasilović (R2b), Bektašević (R1a), Kolenović 1 (I2a), Kolenović 2 (I2a), Srdanović (I2a), Metjahić (I2a), Šiljković (I2a), Cecunjanin 1 (I2a), Cecunjanin 2 (I2a), Ciriković (I2a), Srdanović (I2a), Šahinović (Q1)

Damjanović (E), Jokić (I2), Knežević (I2), Simonović (I2), Zogović (N), Šaljić (N).

I2 – Gojković, Savić

R1a – Živaljević, Radenović

Tabela 3: Raspored haplogrupa testiranih plemena izgledao bi ovako:

Haplogrupa	Plav	Gusinje	Ukupno
E	13	8	21
I2	11	3	14
R1b	8	2	10
J2	4	4	8
N	2	-	2
Q1	-	1	1
R1a	2	1	3
SVEGA	40	19	59

OPĆINA ROŽAJE

Općina Rožaje po popisu 2011. godine ima 22,964 stanovnika, 3,70% od ukupnog broja stanovnika u Crnoj Gori. Muške populacije stanovništva ima 11,776 (51.28%), procenat 3,70

TESTIRANO STANOVNIŠTVO U OPĆINI ROŽAJE

U općini Rožaje test DNK porijekla radila su sljedeća plemena:

Murići iz Klanca – 4 testirana (R1b), Murići iz Jablanice – 2 testirana (R1b), Murić iz Grahova (R1b), Murić iz Baća (R1b), Murić iz Besnika (R1b), Bibić (R1b), Redžović (R1b), Balkan

(Muković (R1b)), Čolovoć (R1b), Kajević (R1b), Lukač (R1b), Kurtagić (E-V13), Kurbardović (E-V13), Šutković (E-V13), Hadžić ((E1b), Kujević (E-V13), Honsić (E-V13), Dacić (E1b), Halilović (E1b), Agović (E-V13), Iljazović (I2a), Ferizović (I2a), Mujević (I2), Husović (I2a), Kalender (I1), Kalač (I1), Seferović (J2b), Balić (J2a), Nurković 1 (J2a), Nurković 2 (J2a), Nurković 3 (J2a), Bralić (J2a).

Beloica (G) – 3 testirana, Bulatović (I2), Magdelinić (I2)

Tabela 4: Raspored haplogrupa u općini Rožaje

Haplogrupa	Prezimana	Osoba
R1b	7	15
E	9	9
I2	5	5
I1	3	3
J2	4	6
G	1	3
Ukupno	29	41

U općini Rožaje je testirano 29 plemena, a ukupno je testirano 41 osoba. Najviše je testiranih iz plemena Murić 9, Nurkovća 3 i Beloica 3.

OPĆINA PETNJICA

Broj stanovnika 5455

Testirano 34 prezimena i 55 osoba

R1b

Agović (6), Rastoder (6), Kožar (4), Ličina (2), Muratović (2), Ćeman, Hodžić, Muhović, Duraković, Kršić, Hajdarpašić, Klica --- 12 prezimena 27 osoba

I2a Kočan (2), Osmanović, Talević, Cikotić, Huremović, Tiganj, Babačić, Novalić, Taraniš --
- 9 prezimena 10 osoba

R1a

Halilović, Palamar, Korać --- 3 plemena 3 osobe

G2a

Šabotić (2), Zverotić, Hajdarpašić, Goljo, Adrović (2)--- 5 prezmena, 7 osoba

J2b

Škrijelj (3), Skenderović (2), Ramdedović ---3 plemena 6 osoba

E1b

Prentić, Mehović, Đukić --- 3 plemena 3 osobe

Tabela 5: Raspored haplogrupa u općini Petnjica

HAPLOGRUPA	PREZIMENA	OSOBA
R1b	12	27
I2a	9	10
R1a	3	3
G2a	5	7
J2b	3	6
E1b	3	3
Ukupno	35	56

Općina Petnjica je općina sa najviše testiranih plemena i osoba posmatrano s aspekta broja stanovnika. Dominantna je haplogrupa R1b, gdje 12 plemena ima zajedničko porijeklo u bližoj prošlosti.

BERANE

Stanovnika: 33970, muških 17087, ženskih 16833 procenat 5.48

Tabela 6: Raspored haplogrupa u općini Berane

HAPLOGRUPA	PREZIMENA	OSOBA
I1	2	2
J1	3	3
I2a	6	7
R1a	2	2
G2a	1	1
J2b	2	2
E1b	7	8
Ukupno	23	25

I1 – Paripović, Drobnjak

J2b – Ramusović

E – Marsenić, Milošević, Prelević, Radević, Ralević (2), Sekulić, Tomović,

G- Veljević

I2 – Bogavac, Bujanja, Dašić (2), Dević, Jašović, Rmuš,

J1 – Kenjić, Kukulj, Tomović

J2 – Korać,

R1a – Knežević, Piper

PLJEVLJA

Stanovnika: Ukupno 30.786, muških 15138, ženskih 15648, procenat 4,97

Tabela 7: Raspored haplogrupa u općini Pljevlja

HAPLOGRUPA	PREZIMENA	OSOBA
I1	5	5
R1b	1	1
I2a	9	11
R1a	4	4
G2a	2	3
H1	1	1
E1b	3	3
J2	2	2
Q	2	2
Ukupno	29	32

I1 - Kriještorac, Čatović --- 2 plemena 2 osobe

G2a - Strujić --- 1 pleme 1 osoba

E1b - Čuturić --- pleme 1 osoba

I2a - Ajanović, Talić, Kadić, Delić --- 4 plemena 4 osobe

H1 - Nuhanović --- 1 pleme 1 osoba

R1b - Čaušević --- 1 pleme 1 osoba

R1a - Pojatić, Sadović --- 2 plemena 2 osobe

E – Lisičić, Pivljanin

G- Mrdak (2)

I1 Kapetanović, Bajić, Lončarević

I2 – Gačević (2), Jelić, Krvavac, Nenadić, Šekularac (2)

J2 – Peruničić, Cmiljanić

Q- Dobrašinović, Došljak,

R1a – Lončar, Cvijović

Ukupno je testirano u sedam općina sjeveroistočne Crne Gore 272 plemena, odnosno 317 osoba. U tabeli 8 predstavljeno su haplogrupe po općinama.

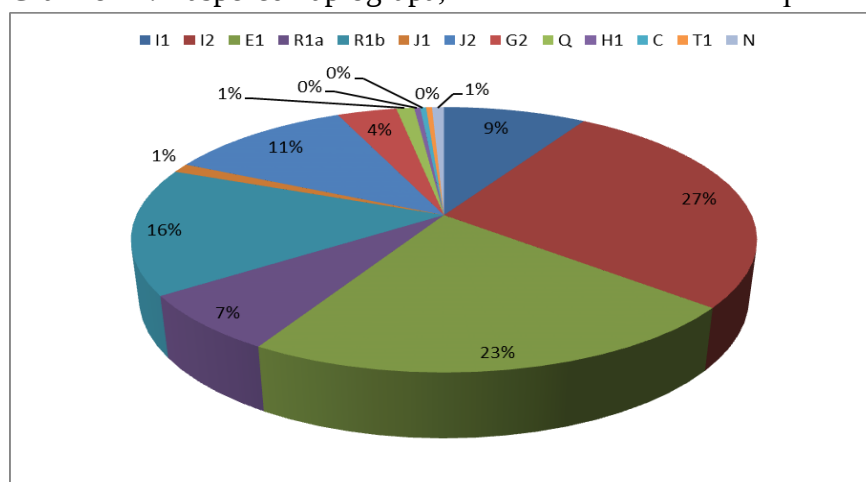
Tabela 8: Raspored haplogrupa po općinama

Haplogrupa/općina	Berane	Bijelo Polje	Plav	Pljevlja	Rožaje	Ukupno
I1	2	14	-	5	3	24
I2	15	31	14	9	5	74
E1	10	18	21	3	9	61
R1a	5	7	3	4	-	19
R1b	12	12	10	1	7	42

J1	3	-	-	-	-	3
J2	5	12	8	2	4	31
G2	6	1	-	2	1	10
Q	-	-	1	2	-	3
H1	-	-	-	1	-	1
C	-	1	-	-	-	1
T1	-	1	-	-	-	1
N	-	-	2	-	-	2
Ukupno plemena	58	97	59	29	29	272
Tesirano osoba	81	99	64	32	41	317

Najzastupljenija haplogrupa je I2-27%, zatim E1-23%, pa ove dvije haplogrupe obuhvataju 50% testiranih plemena. Zatim slijede haplogrupe: R1b-16%, J2-11%, I1-9%, R1a -7%, G2-4%, dok su ostale haplogrupe neznatno zastupljene.

Grafikon 1: Raspored haplogrupa, za svih sedam testiranih općina

Za kraj

Na 12 međunarodnom kongresu forenzičara, biologa, genetičara, antropologa, koji je održan u Dubrovniku 22.6. - 26.6. 2022. godine, predstavljen je rad autora Azre Ličine Sinanović i Fehima Ličine

GENETIC DIVERSITY OF MALE POPULATION IN SEVEN MUNICIPALITY OF THE NORTH-EASTERN MONTENEGRO